

АЛЫН СУҢҮӨХ УЧУУТАЛЫГАР КӨМӨ

КОМБИНИРОВАННОЙ ТЕСТЭР

Ахсаан

Тулалыыр эйгэ

Саха тыла

1 - 4

Иванова С.Г.

Комбинированнай тестэр. Алын сүһүөх оскуолата. Ахсаан. Тулалыыр эйгэ. Саха тыла. 1-4 кылаас. /Иванова Серафима Герасимовна. Бэтинчэ: 2024. – 107 с/

Билинни, иккис көлүөнэ стандартын киллэри кэмигэр, саха оҕото төрөөбүт төрүт тылынан табатык сангарар, ааҕар, кэпсэтэр, сэхэргэхэр, санаабыт санаатын сааһылаан сурукка тihэр буоллабына, үүнэр-сайдар кэскиллээх.

Хас биирдии тест икки чаастан турар: бастакы – эппиэтин талар сорудахтар, иккис чааһыгар оҕо бэриллибит текис ис хоһоонугар уонна бэйэ билиитигэр олобуран толкуйдаан суругунан эппиэттир.

Бэриллибит комбинированнай тестэри учуутал уруок кэмигэр, эбии дьарыкка, оҕо дэгиттэр (метапредметнай) сатабылларын тургутууга туһаныан сөп.

1 кылаас

1-ТЭН 10-НА ДИЭРИ ЧЫЫҢЫЛАЛАР.

5-КЭ ДЫЛЫ НҮӨМЭРДЭЭҢИН. КИМ УОННА ТУОХ?

1 чааһа

1 - 6 сорудахтарга түөрт эппиэт бэриллэр.
Биир сөптөөбүн талан, букваны төгүрүт

1. Күн формата ханнык геометрической фигураба майгыннырый?

- А. ньолбобор
Б. шар
В. үһүүннүк
Г. цилиндр

2. Тиэкиһи аах. Ханнык мас туһунан кэпсэнэрий?

Бу иннэлээх мас биһиги ойуурбутугар олус киэнник тарҕаммытын бары билэбит. Өскө бэс мас кураанах, сырдык сиргэ үүнэр эбит буоллабына, бу мас сииктээх хотоол сирдэргэ тарҕаммыт эбит.

- А. хатын
Б. бэс
В. харыйа
Г. иирэ

3. Туох туһунан элбэх диэххэ сөбүй?

- А. инньэлэр
Б. сэбирдэх
В. силис
Г. үүнээйи аһа

4. Тиэкиһи аах уонна хас кыыл туһунан кэпсэнэрин быһаар.

Кыс ортого халын хаар сире-дойдуну үллүктээн сытар кэмигэр, харыйа олус кэрэтийэн көстөр. Харыйа саамай төбөтүгэр ыйанан турар туораахтар сиэмэлэрин көтөрдөр тонсуйаллар. Харыйа ойуур быыһыгар хаар анныгар, ойуурдаабы арбабар утуйа сытар. Онтон харыйа лаглайбыт лабаатын анныгар куобахтар, тииннэр саһаллар.

А. 2

В. 4

Б. 3

Г. 1

5. Чыычаахтартан кыыллар туох атыннаахтарый?

А. тумсулаахтар

В. кетөллөр

Б. кынаттаахтар

Г. түүлээхтэр

6. Сайын устата харыйа туорааҕа 5 сантиметр улаатар. 5 чыыһыла састаабын тал.

А. 1 + 3

В. 1 + 5

Б. 1 + 4

Г. 3 + 1

2 чааһа

1 – 4 соруудахтар эппиэттэрин анаммыт сиргэ суруй.

1. *Тиэкиһи аах, таблицаны толор. Бэйэн холобургунаан ситэр.*

Ардах кэннэ күөл уута уу-чумпутук сытар. Тула сибиэһэй мүөттээх от, бэс сыта дыргыйар. Кэрэ да сир!

Текст тылын ахсаанын суруй.

От аата	Мас аата	Уу

2. *Задача усуллубуйатын ситэр. Бйытыыта туруор, суоттаа.*

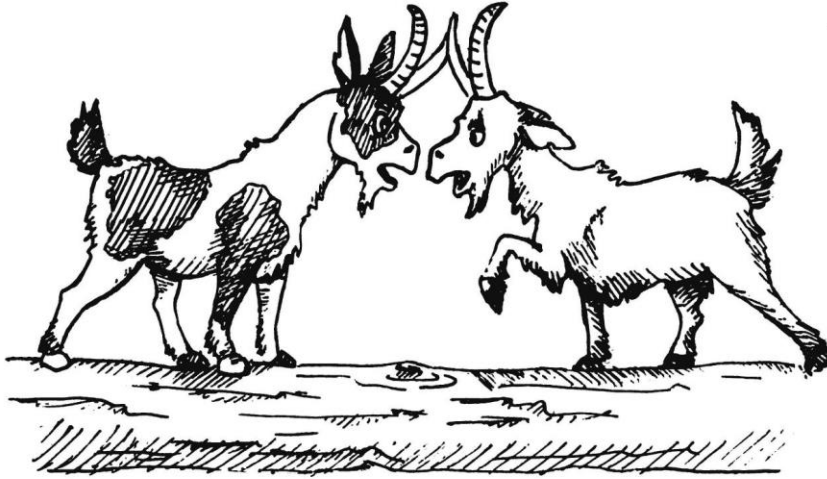
Кэлтэгэй күөлүгэр 9 кус уста сылдьар. ___ кус көттө.

1-ТЭН 10-НА ДИЭРИ ЧЫЫҢЫЛАЛАР.

6 – 10 ДЫЛЫ НҮӨМЭРДЭЭҢИН.

КИМ УОННА ТУОХ?

- *Тиэкиһи аах, сорудахтары толор.*

Икки хоһуол.

Биирдэ, үрүйэни туоруур бэрэбинэбэ икки хоһуол көрсүбүттэр. Хайдах да хардарыта ааспаттар эбит. Биирдэстэрэ төннөн, иккис хоһуол бэрэбинэни туораатабына, салгыы барар кыахтаах.

Дьэ туран, икки хоһуол муостарынан кэйсэн, охсуһан барбыттар. Хайалара да туоруон баҕарбатах. Өр-өтөр буолбата, иккиэн тымныы ууга охтон түспүттэр.

К. Ушинский

1 чааһа

1 - 6 сорудахтарга түөрт эппиэт бэриллэр.
Биир сөптөөбүн талан, букваны төгүрүт

1. *Үрүйэ уута хайдабый?*

А. инчэбэй

В. тууһа суох

Б. туустаах

Г. аһы

2. *Ааптар кэпсээннэ хас чыыһыланы туттубутуй?*

11-ТЭН 20-БЭ ДЫЛЫ ЧЫЫҢЫЛАЛАР.
НҮӨМЭРДЭЭҢИН. ХАЙДАХ, ХАНТАН, ХАННА?

- *Тиэкиһи аах, сорудахтары толор.*

Куртуйах.

Кыһын сир – дойду хаарынан бүрүллэр. Оччоҕо куртуйах үөрэр. Хаары үрдүнэн – аннынан сылдьаары. Ол эрэри куттал хаһан баҕарар баар. Хаар аннынан кырынаас суптурута сүүрэр. Хаар үрдүнэн саһыл обургу сыбыытыыр.

1 чааһа

1 - 6 сорудахтарга түөрт эһпиэт бэриллэр.
Биир сөптөөбүн талан, букваны төгүрүт

1. *Тиэкискэ хас кыыл туһунан суруллубутуй?*

А. 2	В. 4
Б. 3	Г. 1

2. *Куртуйах диэн тугуй?*

А. көтөр	В. балык
Б. чыычаах	Г. дьизэ көтөрө

3. *Тиэкискэ 2 кыыл уонна 1 көтөр туһунан суруллубут. Кыылар уонна көтөрдөр ахсааннара 11-гэ тэнгнэхэрин курдук хас көтөрү уонна кыылы эбиэххэ сөбүй?*

А. 10	В. 6
Б. 7	Г. 8

4. *Куртуйах кутуругун уһуна 10 см. Бу хас дм тэнгий?*

А. 10	В. 100
Б. 1	Г. 5

5. *Сөптөөх бэлиэни тал.*

4. Үрүйэ кэтитэ 13 см. Бу хас дм, хас см?

А. 13 дм

В. 31 дм

Б. 3 дм 1 см

Г. 1 дм 3 см

5. *Тиэкискэ хас этии баарый? Ахсаанньыт бу чыыһыланы хайдах таһаарый?*

А. 4 + 4

В. 5 + 4

Б. 5 + 2

Г. 7 + 3

6. *Этиилэри ситэрэн суруй.*

Өрүс улахан, оттон үрэх _____ .

Чох (хайдабый?) _____, оттон миэл _____ .

Туус (хайдабый?) _____, оттон саахар _____ .

Сайын (хайдабый?) _____, оттон кыһын _____ .

2 чааһа

1 – 4 соруудахтар эппиэттэрин анаммыт сиргэ суруй.

1. *Таблицаны толор.*

Сааскы бэлиэлэр	Күһүннү бэлиэлэр

2. *Билэр балыктарын ааттарын суруй.*

3. Ситэр.

Чалбах —→ үрүйэ —→ _____ —→ _____ —→ _____

4. Хohoоноу аах. Ханнык дьыл кэмэ ойууланар?

Чыычаахтар кэллилэр
Чып-чырып дэстилэр,
Ньургунуннар үүннүлэр
Нуоҕастылар үөрэннэр.

А. кыһын

В. саас

Б. сайын

Г. күһүн

11-ТЭН 20-БЭ ДЫЛЫ ЧЫЫҤЫЛАЛАР.

ЭБИИ УОННА КӨБҮРЭТИИ.

ХАННА УОННА ХАҤАН? ТОҕО?

- *Тиэкиһи аах, сорудахтары толор.*

Чыычаах уонна күтэр

(саха остуоруйата)

Биирдэ чыычаах күтэрдийин кыттыспыттар.

Күтэр кыһын чыычааҕы хороонугар киллэриэх, хаһааһыттан бэрсиех буолбут. Чыычаах буоллаҕына, саас, күтэр хорооно уутуйарын саҕана, уйатыгар сытыарыах, аһатыах буолбут. Чыычаах эрэйдээх эппит тылыгар турбут. Кини хомуйбут аһыттан күтэр таптаабытынан аһаабыт. Бу курдук эйэлээхтик саһаабыттар, сайылаабыттар.

Күһүн, хаар түһүүтэ, күтэр, эппитин курдук, чыычааҕы хороонугар киллэрбит. Ол гынан баран, аһын куһаҕанын аһаппыт. Чыычаах хоргуйан өлөрүгэр тийбит. Ыксаан, мунур уһугар тийэн, чыычаах эрэйдээх:

- Дьукаҕыам, эйиэхэ мин аһым үчүгэйдик талан биэрэrim, эн буоллаҕына, миэхэ аһын куһаҕанын талан биэрэҕин. Эһиил мин эйигиттэн араһсыам, - диэхтээбит.

2 кылаас

1-ТЭН 100-КЭ ДЫЛЫ ЧЫЫҢЫЛАЛАР. НҮӨМЭРДЭЭҢИН. БИҢИГИ ХАННА ОЛОРБУТ?

1 чааһа

1 - 8 соруудахтарга түөрт эппиэт бэриллэр.
Биир сөптөөбүн талан, букваны төгүрүт.

1. *Бэриллибит тиэкискэ ханнык планета туһунан этиллэрий?*

Күн систематыгар улаханынан бэһис турар. Диаметрынан уонна маассатынан улахаттарга киирсэр. Тыыннаах организмнар Күн систематыгар соботох бу планетаҕа бааллара биллэр.

А. Бй

В. Сир

Б. Юпитер

Г. Марс

2. *Куччуур бэрээдэгинэн турар чыыһылалары тал.*

А. 10, 1, 9, 2

В. 6, 5, 4, 7

Б. 2, 4, 6, 8

Г. 8, 6, 4, 2

3. *Тиэкиһи аах. Ханнык онгоһук туһунан кэпсэнэр?*

Нуучча норуотун ойуулаах-бичиктээх мас ооньбуура. Иһигэр эмиэ кини курдук куччаан иһэр 3-4 ооньбуур баар буолар. Быһыыта-таһаата сымьыт курдук эрэри, түгэбэ көнө буолар. Икки чаастан турар – үөһэ уонна аллараа өттө. Традиция быһыытынан кыһыл сарапааннаах, былааттаах буолар.

А. матрешка

В. сымьыт

Б. петрушка

Г. куукула

4. *6 уоннаах 3 бишрдээх чыыһыланы бул.*

А. 36

В. 63

Б. 60

Г. 630

5. *Айылбаба үтүө сыһыан туһунан этиллэр холобуру бул.*

А. ойуурга бөбү-сабы бырабыы

Б. кыһын чыычаахтары аһатыы

В. улахан мастары кэрдии

Г. кыылы-сүөлү олорор дьиэбэ иитии

6. *Икки бэлиэлээх чыыһыланы тал.*

А. 4

В. 607

Б. 134

Г. 34

7. *Ханнык билим харыстыырга үөрэтэр?*

А. биология

В. математика

Б. экология

Г. астрономия

8. *3 сантиметрга хас миллиметр баарый?*

А. 30

В. 300

Б. 10

Г. 3

2 чааһа

1 – 4 соруудахтар эппиэттэрин анаммыт сиргэ суруй.

1. *Тиэкиһи аах. Тиэкис холобурдарынан таблицаны толор.*

Чаранна

Икки оҕо, убайдыы балыс, оскуолаба баран испиттэр. Сырылатан түһэн, олус итии күн үүммүт. Оттон оҕолор оскуолаба тийэр суоллара олус үчүгэй, сибииһэй, сөрүүн салгыннаах чаран аттынан ааһар.

ЭБИИ УОННА КӨБҮРЭТИИ.

ДБАЙЫЫ БЭРЭЭДЭГЭ. АЙЫЛБА.

- *Тиэкиһи аах. Сорудахтары толор.*

Тыал уонна күн (притча).

Биирдэ Күн уонна хотугу Тыал, хайалара ордук күүстээбин мөккүһэн турбуттар. Өр мөккүстүлэр уонна киэн суол устун ааһан иһэр аттаах айанныыкка бэйэлэрин күүстэрин бэрэбиэркэлэнэргэ сананнылар.

- Мин хайдах курдук күүстээхпин көр – диэбит Тыал – көрүөх бэтэрээ өттүгэр ити киһи сонун устан ылыам.

Уонна туох баар күүһүн түмэн үрэн сирилэтэн барбыт. Ол эрэн, Тыал төһөнөн күүскэ үрэр да, киһи соччонон хатыһан туран, мөбүттэ-мөбүттэ иннин диэки баран испит. Тыал кыыһыран, күүһүрдэр күүһүрэн испит, ардахтаах хаары түһэрбит. Айанныыт онуоха сонун ыксары курдаммыт, атын иннин диэки салайан, тыалы утары хаамтарбыт. Тыал киһи сонун устан ылбатын дьэ өйдөөбүт.

Күн, Тыал киһини утары хотторбутун көрөн, мичээрдээбитинэн, былыт кэнниттэн тахсан кэлбит, киһини **сылааһынан** илгийбит. Айанныыт Күнгө махтаммыт, итиргээн, сонун устан олбоҕор баайбыт.

- Көр, - диэбит Күн хотугу Тыалга, - эйэбэс, үтүө-истин сыһыанынан элбэҕи ситиһиэххэ сөп.

К.Д.Ушинский.

1 чааһа

1 - 8 сорудахтарга түөрт эппиэт бэриллэр.
Биир сөптөөбүн талан, букваны төгүрүт.

1. Айылба хайдах буоларый?

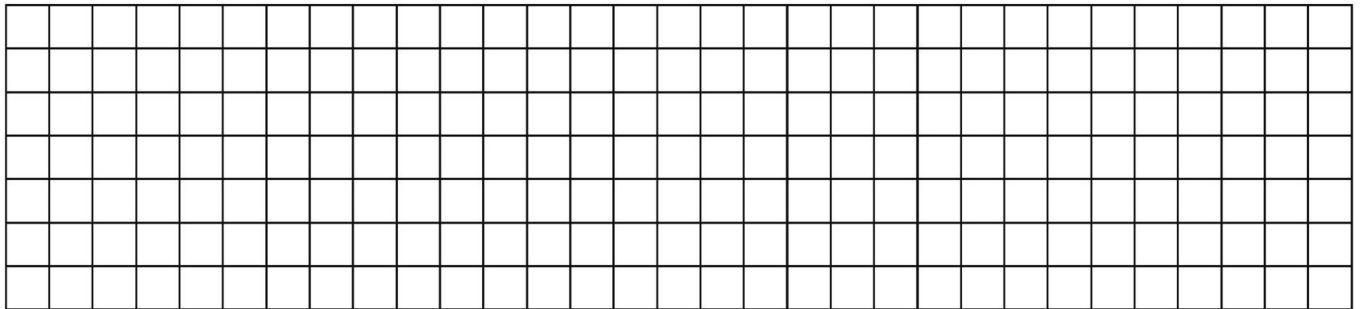
- А. кураанах уонна инчэбэй
- Б. өлбүт уонна тыыннаах

- В. үчүгэй уонна куһаҕан
- Г. тыынар уонна тыыммат

4. Задача усугубуйатын ситэрэн суоттаа.

Икки сурааһыны тарт. Бастакы сурааһын уһуна 3 см, иккис сурааһын 30 мм уһун.

Иккис сурааһын уһунун миллиметиринэн бэлиэтээ.

ЭБИИ УОННА КӨБҮРЭТИИ.

ТЭННЭБИЛЛЭР. АЙЫЛҢА.

- *Тиэкиһи аах. Сорудахтары толор.*

Ойуур уонна үрэх.

Хараҥа, сииктээх ойуурга, бадарааннаах муох быһыһынан сүүрүгүрдэн иһэн, үрүйэчээн ойуур киниттэн күнү, күөх халлааны бүөлүүрүн, сөрүүнүнэн илгийэр сөрүүн тыалы киллэрбэтин мөбүттэн истэ.

- Саатар дьоннор кэлэн, бу адаарыһа үүммүт мастары кэрдэллэрэ буоллар, - дии санаата үрүйэчээн.
- Тоойуом, - диэтэ ойуур, - эн өссө кыра буолан, мастар эйигин күн итиититтэн, тыалтан хаххалыылларын өйдөөбөккүн. Тохтоо, ыксаама, мин хаххабар өссө улаата түс. Оччоҕо модун өрүс буолан аһаҕас, көнө ньуурдарынан сүүрүгүрүөн. Күн уота, эйиэхэ куттала суох буолуо, эн киэн-нэлэмэн уугар аралыйа оонньоо, сөрүүн тыал эн дохсун долгуннун кытта күрэстэнэ сырсыа.

К.Д.Ушинский.

1 чааһа

1 - 8 соруудахтарга түүрт эппиэт бэриллэр.
Биир сөптөөбүн талан, букваны төгүүрт.

1. *Кэпсээн этишлэрин ахсаанын аах. Унга өттүгэр 0 эбэн биэрдэххэ, ханнык чыыһыла тахсыай?*

А. 600

В. 06

Б. 60

Г. 66

2. *Ойуурга ханнык үүнээйилэр үүнэллэр?*

А. сибэккилэр уонна оттор

В. култуурунай үүнээйилэр

Б. дьизэ үүнээйилэрэ

Г. дьиикэй үүнээйилэр

3. *Тиэкис этиитин ахсааныгар тэнг эппиэттээх тэннэбили бул.*

А. $6 + x = 17$

В. $x + 6 = 6$

Б. $12 - a = 10$

Г. $a - 6 = 0$

4. *Үрүйэбэ ханнык харамайы көрсүөххүнүй?*

А. куобах

В. харангаччы

Б. баҕа

Г. кымырдаҕас

5. *Эбиини ханнык дьайыынан бэрэбиэркэлэнэр?*

А. эбиинэн

В. көбүрэтиинэн

Б. түнэтиинэн

Г. эбии бэрэбиэркэлэммэт

6. *Ууга ханнык бөлөх харамайдарын көрсүөххэ сөбүй?*

А. сыылааччылар

В. дьизэ кыыллара

Б. балыктар

Г. үүт аһылыктаахтар

7. *100 – 24 холобур эппиэтин ый.*

А. 76

В. 86

Б. 67

Г. 70

8. Дыиикэй кыылар диэн ...

А. бинигини тулалыыр кыылар

Б. кыһын аһатар кыыларбыт

В. дыон көрөр-истэр кыыллара

Г. ойуурга олохтоох кыылар

2 чааһа

1 – 4 соруудахтар эппиэттэрин аһаммыт сиргэ суруй.

1. Тиэкиһи аах. Тиэкис холобурдарынан уонна бэйэҥ холобурдаргынан таблицаны толор.

Дыиикэй кыылар	<hr/> <hr/> <hr/>
Дыиэ кыыллара	<hr/> <hr/> <hr/>

2. Этиллилэри тэннээ:

$$55 - 17 \dots 100 - 65$$

$$70 + 20 \dots 40 + 60$$

$$70 - 16 \dots 47 + 7$$

3. Өрүстэр, үрэхтэр кытыыларыгар ханнык мастары, талахтары көрсүөххэ сөбүй? Суруй.

4. *Ханнык тыл (учреждение аата) көппүтүй?*

... сүрүн дьарыга – уратыны уонна күлүүлээҕи көрдөрүү; билигини кэмнэ көрөөччү ... көрдөөх клоуннары, фокустары, кутталлаах, уһулуччу дьобуру (шпаганы ыйырыы, күүс, акробатика, эквилибристика, ыстаныы), дрессировкаламмыт кыыллары көрүүн баҕарар.

А. музей

В. цирк

Б. театр

Г. стадион

5. *Сөптөөх эппиэти тал: 80 – 53*

А. 23

В. 30

Б. 27

Г. 37

6. *Бэриллибит тиэкискэ ханнык транспорт бөлөбө кэпсэнэр?*

Естественнай (океаннар, муоралар, өрүстэр, үрэхтэр) уонна искусственной (каналлар, водохранилищелар) сиринэн, пассажирдары уонна курууһу тиэйэр транспорт көрүнэ. Сүрүн көрүг – судно.

А. Уунан сылдыар транспорт

Б. Салгынынан сылдыар транспорт

В. Тус транспорт (личный)

Г. Сиринэн сылдыар транспорт

7. 4 сылынан Дархан 15 сааһын туолуо. Аны 12 сылынан хас?

А. 27

В. 19

Б. 23

Г. 31

8. *Экэниэмикэбэ туох киирсибэтий?*

А. бырамысылыннас

В. атыы-эргизэн

Б. транспорт

Г. дьон

**1-ТЭН 100-КЭ ДЫЛЫ ЧЫЫҢЫЛАЛАР.
ТӨГҮЛ УОННА ТҮНЭТИИ ТАБЛИЦАТА.
КЭПСЭТИИ. АЙАН.**

1 чааһа

1 - 8 сородахтарга түөрт эппиэт бэриллэр.
Биир сөптөөбүн талан, букваны төгүрүт.

1. *Дьон мэлдьи тутуһуохтаах быраабылатын ый.*
 - А. Тулалыыр дьонно убаастабыллаах сыһыан
 - Б. Транспортка миэстэни туран биэри
 - В. Улахан дьону истии
 - Г. Бэйэн билэргинэн сылдыбы-дьаһаны

2. *Ханнык чыыһыланан этиллини түмүктүөнг этэй?*

$3 \times 4 = 3 \times 3 + \dots$

А. 5	В. 4
Б. 1	Г. 3

3. *Оскуолаҕа сынньалан кэмигэр тугу гыныахха сөбүй?*
 - А. Көрүдүөр устун сүүрүөххэ сөп
 - Б. Чуумпу оонньоуну оонньоохха сөп
 - В. Уруогу толоруохха сөп
 - Г. Охсуһуохха сөп

4. *4 x 7 эппиэтин тал.*

А. 24	В. 21
Б. 28	Г. 14

5. *Тиэкискэ ханнык сир ньуурун форматын быһаарыыта бэриллбитий?*

Сир үрдүн, муоралар, океаннар түгэхтэрин кыра үрдээһиннэрэ (200 м дылы).

Кураанах сир улахан анаарыгар тэнийбит.

А. хайалар

В. дэхси сир

Б. аппалар

Г. оттоох-мастаах аппалар

6. *Өскө $t = 10$ буоллабына, t х 3 үөскэммин бул.*

А. 30

В. 300

Б. 13

Г. 31

7. *Ханнык материк суобуй?*

А. Антарктида

В. Атлантида

Б. Австралия

Г. Африка

8. *Задача сөптөөх суотун тал.*

Ийэ 8 солкуобайдаах 5 бэрэски атыыласпыт. Хас солк. төлөөбүтүй?

А. $8 : 5$

В. $8 - 5$

Б. $8 + 5$

Г. 8×5

2 чааһа

1 – 4 соруудахтар эппиэттэрин анаммыт сиргэ суруй.

1. *Сабах (горизонт) сүрүн хайысхаларын суруй. Ханнык ньымаларынан хайысханы быһаарыахха сөбүй?*

2. *Холобурдары суоттаа.*

$2 \times 7;$

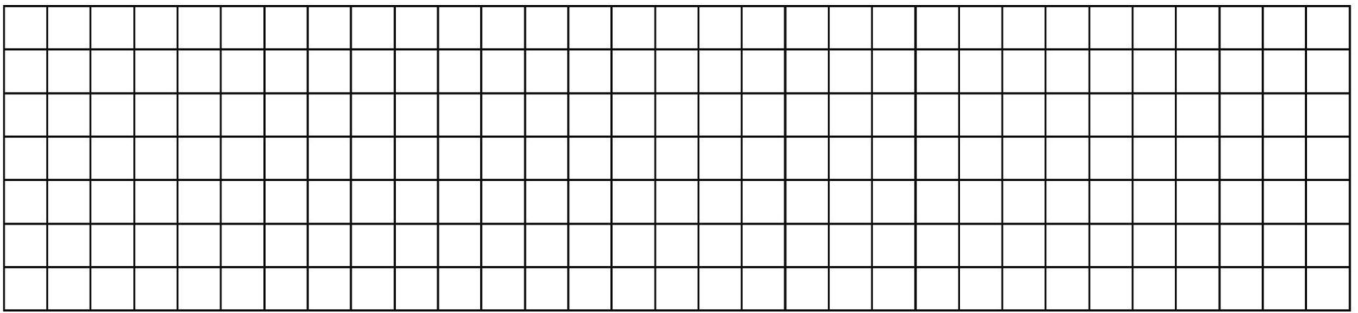
$3 \times 4;$

$5 \times 3;$

$16 : 2;$

$24 : 3;$

$9 : 3.$

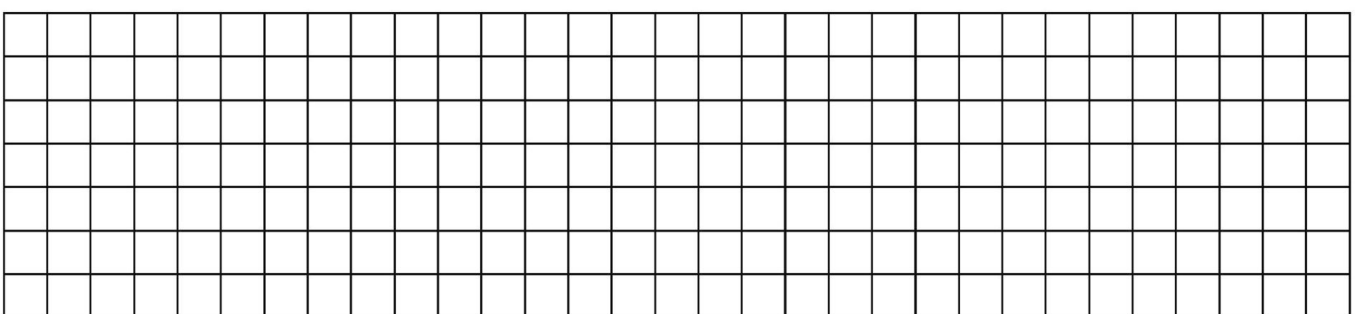

3. Дыэ кэргэнинг иллэн кэми хайдах атаарарын суруй. Баҕарар буолаххына ойуулаан көрдөр.

4. Задачаҕа ыйытыыта туруор. Схематын оҥор. Суоттаа.

Эбэм саадыгар 3–түү уктаах 4 эрээт моонньоҕон үүнэр. _____ ?

2 КЫЛААҢЫ ТҮМҮКТҮҮР ТЕСТ.

1 чааһа

1 - 8 соруахтарга түөрт эһиэт бэриллэр.
Биир сөптөөбүн талан, букваны төгүрүт.

1. *Россия былаабар ханнык өң суобуй?*

- А. араҥас
В. кыһыл
Б. маҕан
Г. күөх

2. *Этиллһигэ сөптөөх суруллууну тал:*

50-тан 22 уонна 16 чыыһылалар сууммаларын көбүрэтии

- А. $50 + (22 - 16)$
В. $50 - (22 - 16)$
Б. $50 + (22 + 16)$
Г. $50 - (22 + 16)$

3. *Ханнык прибор туһунан этиллэрий?*

Хайысханы быһаарар прибор – бу...

- А. термометр
В. компас
Б. барометр
Г. ростомер

4. *Тэҥнэбилгэ x ханнык чыыһыла сөп түбэһэрий: $21 : x = 7$?*

- А. 2
В. 4
Б. 3
Г. 14

5. *Айылба сааскы уларыйыыта*

- А. халаан уута
В. хаар түһэр
Б. сэбирдэх түһэр
Г. көтөрдөр собуруу бараллар

6. *Ханнык чыыһыла көппүтүй: $40 \text{ мм} = \dots \text{ см}$?*

- А. 44
В. 14
Б. 40
Г. 4

7. *Тиэкискэ ханнык куорат туһунан кэпсэнэр?*

1703 сыллаахха ыам ыйын 16 күнүгэр Петр I төрүттээбит куората. 1712 – 1918 с. – Арасыйа судаарыстыбатын киин куората. Куоракка 3 революция буолан ааспыта. Аҕа дойду 1941-1945 с. сэриитин саҕана куорат 900 күн блокадаҕа олоҕубута. Ол содулугар 600000 киһи хоргуйан өлбүтэ.

А. Санкт - Петербург

Б. Москва

В. Владивосток

Г. Ростов-на-Дону

8. *Задача сөптөөх суотун тал.*

1 кг кэмпиеэт 80 солк. Онтон ирис кэмпиеэт сыаната 12 солк. чэпчэки. 1 кг ирис кэмпиеэт сыанатын бул.

А. 80×12

В. $80 + 12$

Б. $80 - 12$

Г. $80 : 12$

2 чааһа

1 – 4 соруудахтар эппиэттэрин анаммыт сиргэ суруй.

1. *Бэриллит кыыллары икки бөлөххө араар. Бөлөхтөрү ааттаа. Быһаар.*

Ынах, куобах, эһэ, буобур, коза, ынырыа, собо.

3 кылаас

ЭБИИ УОННА КӨБҮРЭТИИ. ТЭННЭБИЛЛЭР. ГЕОМЕТРИЧЕСКАЙ ФИГУРАЛАРЫ БУКВАНАН БЭЛИЭТЭЭНИН. ААН ДОЙДУ.

1 чааһа

1 - 10 соруудахтарга түөрт эппиэт бэриллэр.
Биир сөптөөбүн талан, букваны төгүрүт.

1. Бэриллибит этиллилэртэн тэннэбили бул.

А. $67 - 12$

В. $45 - 15$

Б. $x + 5 = 9$

Г. $9 + 5 = x$

2. Эбии түмүгэ туох диэн ааттанар?

А. суумма

В. араас

Б. эбиллээччи

Г. үөскэм

3. $49 - x = 18$ тэннэбилгэ сөптөөх эппиэти бул.

А. 67

В. 57

Б. 27

Г. 31

4. Кэрчиги ааттыырга тугу онгоробут?

А. Точуканы букванан бэлиэтиибит

Б. Кэрчик сабаланыытын букванан бэлиэтиибит

В. Кэрчик сабаланар, бүтэр туочукаларын букванан бэлиэтиибит

Г. Кэрчик бүтүүтүн букванан бэлиэтиибит

5. *Задача сөптөөх эппиэтин тал.*

Вазаға 9 кэмпиэт, отгон коробкаға 7–нэн элбэх. Барыта хас?

А. 25

В. 11

Б. 16

Г. 18

6. *Ханнык саарыстыба суобуй?*

А. Үүнээйи саарыстыбата

Б. Бактерия саарыстыбата

В. Харамай саарыстыбата

Г. Тэллэй саарыстыбата

7. *Быһаарыыга ханнык билим туһунан этиллэрий: «Ханнык бабарар тыыннаах харамай (ол иһигэр киһи эмиэ) уонна кинини тулалаан турар эйгэ (тыыммат айылҕа, атын организмнар, киһи айбыт эйгэтэ) икки ардыгар олус элбэх көстүбэт ситим сибээһэ баар. Бу көстүбэт ситимнэри _____ үөрэтэр»*

А. биология

В. астрономия

Б. география

Г. экология

8. *Тыыммат айылҕа предметин тал.*

А. алтан төбө

В. лыах

Б. кумах

Г. чуораан от

9. *Киһи харамайтан уратыта.*

А. Улаатар, сайдар кыахтаах

Б. Сиир-аһыыр кыахтаах

В. Киһи олорор, өлөр

Г. Киһи – уһулуччу өйдүүр өйдөөх харамай

10. *Тулалыыр эйгэ диэн тугуй?*

А. Тулалыыр айылҕа

Б. Киһини тулалыыр туох барыта

В. Киһи онорбут эйгэтэ

Г. Аан дойду

5. Таблицаны бэйэн холобургунан толор.

Үүнээйи саарыстыбата	Кыылар саарыстыбалара	Тэллэйдэр саарыстыбалара

**ТӨГҮЛ УОННА ТҮНЭТИИ.
ТӨГҮЛ УОННА ТҮНЭТИИ ТАБЛИЦАТА.
ДЬАЙЫЫ БЭРЭЭДЭГЭ.
БУ ДЬИКТИ АЙЫЛҢА.**

1 чааһа

1 - 10 соруудахтарга түөрт эппиэт бэриллэр.
Биир сөптөөбүн талан, букваны төгүрүт.

1. 2-гэ түнгэтиллэр чыыһылалар туох диэн ааттаналлар?

А. чуотунайа суох

В. чуотунай

Б. боростуой

Г. биир бэлиэлээх

2. Түнгэтиллээччи 28, түнгэтээччи 4. Өлүүнү тал.

А. 7

В. 6

Б. 8

Г. 4

3. 35-кэ хас төгүл 7 баарый?

А. 6

В. 7

Б. 5

Г. 4

4. Ханник чыыһылалар үөскэмнэрэ 16 тэнгий?

А. 6 уонна 2

В. 7 уонна 2

Б. 4 уонна 4

Г. 6 уонна 3

5. Көнө муннук иэнэ 32 кв.см тэнг, кэтитэ – 4 см. Көнө муннук уһунун бул.

А. 12 см

В. 7 см

Б. 6 см

Г. 8 см

6. Веществону бул.

А. өстүөкүлэ

В. уу

Б. остуол

Г. купсуун

7. Туус сүрүн свойстватын тал.

А. аһы амтан

В. кристаллар

Б. маҕан өң

Г. туустаах уу

8. Ууну ититтэххэ уу туруга хайдах уларыар?

А. уу сүтэр

В. уу куччуур

Б. уу үллэр

Г. уу чиниир

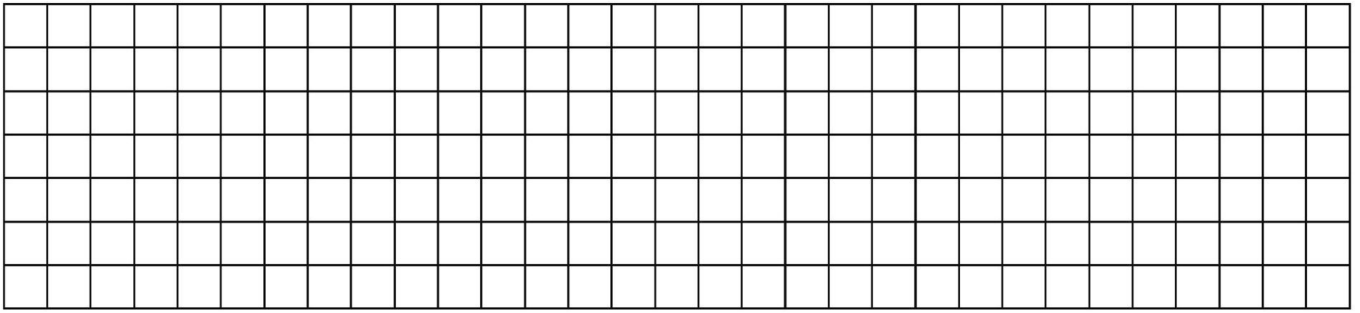
9. Кытаанах эттиктэри тымныттаха хайдах буоларый?

А. үллэллэр

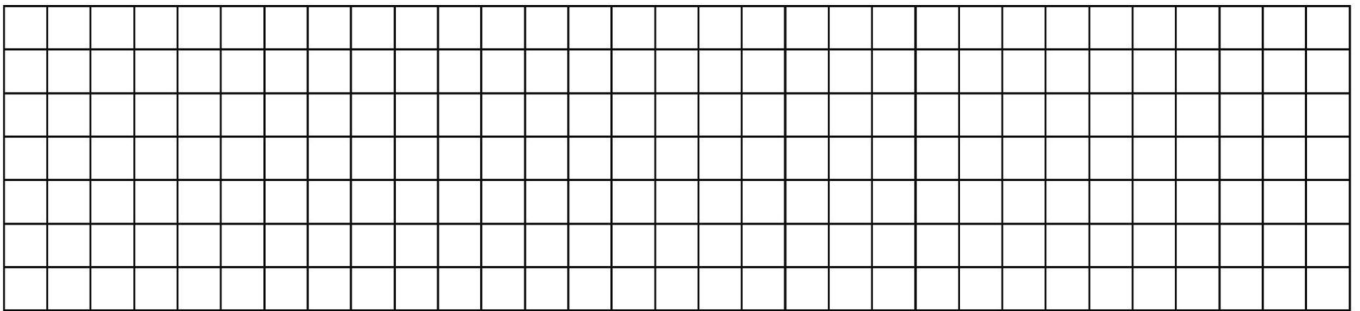
Б. сүтэллэр

В. улааталлар

Г. чинииллэр

4. Өрүтэ 3 см квадрат чэрчилээ. Араас ньыманан квадрат иэнин бул. Суруй.

5. Айылбаба уу үс туругун таблицаба холобурдаан суруй.

Уу үс туруга

Кытаанах	?	Гаастыны туруга

**0 УОННА 1 ТӨГҮЛ. 0 ТҮНЭТИИ. ӨЛҮҮ. ТӨГҮРҮК. ТӨГҮРҮМТЭ.
БИРИЭМЭ КЭЭМЭЙЭ. БУ ДЫКТИ АЙЫЛБА.**

1 чааһа

1 - 10 соруудахтарга түөрт эппиэт бэриллэр.
Биир сөптөөбүн талан, букваны төгүүт.

1. Чыыһыланы 1 –гэ төгүллээтэххэ...

- А. 1
Б. 1-нэн улахан
- В. ол чыыһыла
Г. 0

2. *Нуулу ханнык баҕар чыыһылаҕа түнгэттэххэ...*

- А. 0
Б. нуулу түнгэтиллибэт
- В. ол чыыһыла
Г. 1

3. *Апельсины икки чааска аҥаардаатахха, аҥаарын ...*

- А. биир өлүү
Б. икки гыммыт биирэ
- В. икки аҥаар
Г. чааһа

4. *Төһүрүгү оҥорорго ханнык инструмент нааданый?*

- А. линейка
Б. циркуль
- В. үһүөнньүк
Г. сантиметр

5. *Төгүрүк ортотуттан ханнык баҕар туочуканы кытта холбуур сурааһын туох дэнэрий?*

- А. диаметр
Б. көнө сурааһын
- В. площадь
Г. радиус

6. *Билигин киэһэ 9 чаас эбит. Атыннык туох диэххэ сөбүй?*

- А. 20 чаас
Б. 18 чаас
- В. 19 чаас
Г. 21 чаас

7. *Туох туһунан кэпсэнэр?*

... баар бактериялар дьайыыларынан кунус сыыһа тууска кубулуйар. Төһөнөн элбэх кунус баар да, ... соччонон үүнүүлээх, быйаннаах буолар.

... баар харамайдар сылдыар сирдэрин хаһаллар, ол устун уу уонна салгын киирэр, онон ... көбүтэллэр, үүнээйи тобохторун илдьиритэллэр. Харамайдар ити курдук ... быйанын улаатыннараллар.

А. салгын

В. гранит

Б. минеральной туустар

Г. почва

8. *Ханнык кыылар бөлөхтөрө ахтыллары?*

Атын кыылары сиир кыылар уопсай ааттара. Маннык кыылар үүтүнэн аһылыктанааччыларга, чыычаахтарга, балыктарга, харамайдарга, чиэрбэлэргэ көстөөччүлэр.

А. хищниктар

В. харамайынан аһылыктанар кыылар

Б. барытын сиэччилэр

Г. отунан-маһынан аһылыктанар кыылар

9. *Сизэмэт тэллэйи бул.*

А. подберезовик

В. долгунча

Б. үөс тэллэйэ

Г. груздь

10. *Кыһыл кинигэбэ киирбит кыылы бил.*

Сиринэн-уунан олохтоох кэрбээччи. Капибара кэнниттэн, Европа саамай бөдөн кэрбээччитэ.

А. бобр

В. кутуйах

Б. крот

Г. суслик

2 чааһа

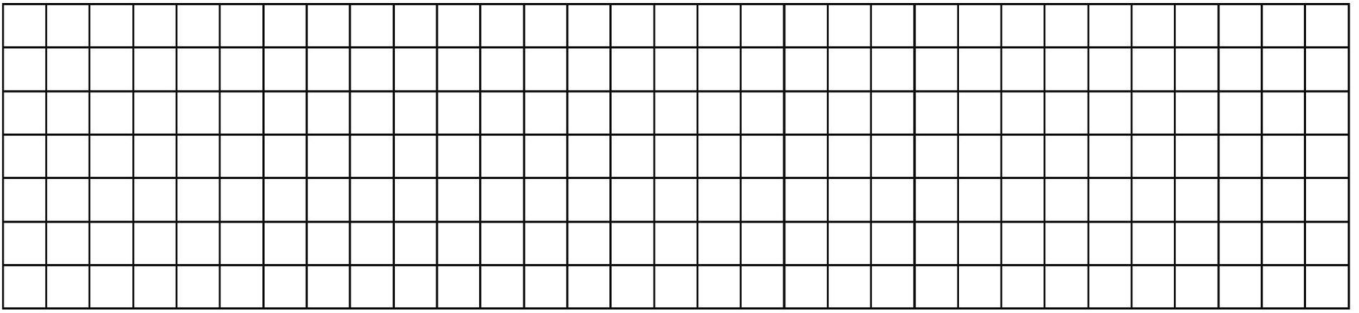
1 – 5 соруудахтар эппиэттэрин анаммыт сиргэ суруй.

1. *Холобурдары суоттаа.*

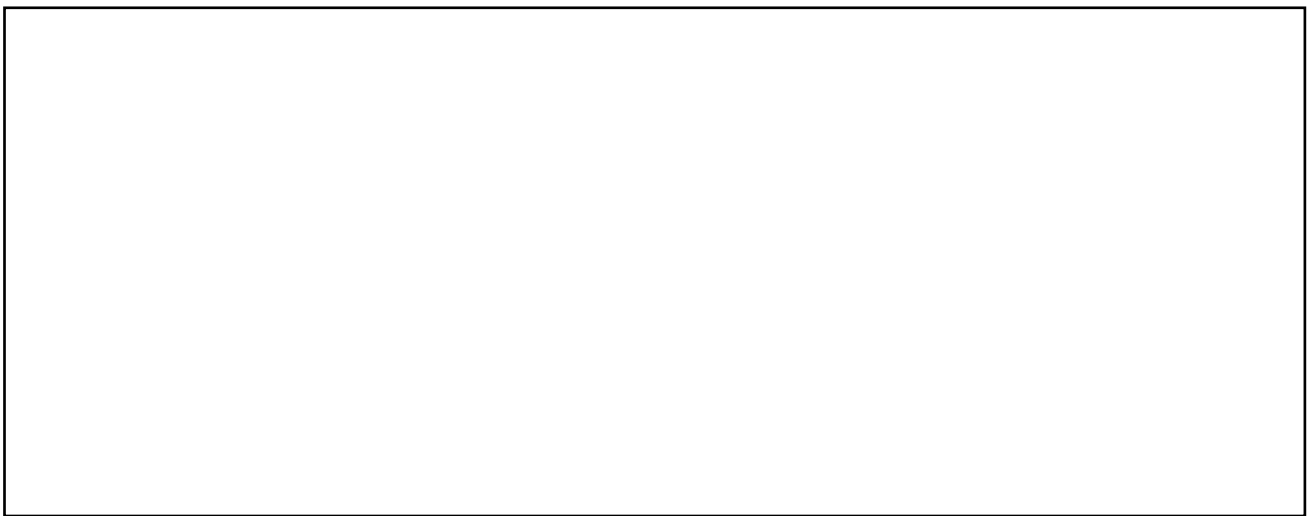
$$(36 + 34) \times 1 =$$

$$(67 - 54) \times 0 =$$

$$0 \times (100 - 27) =$$

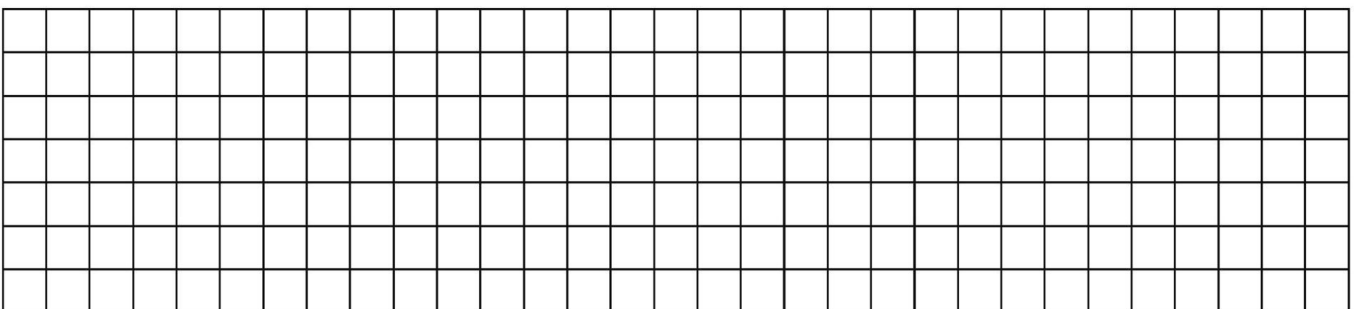

2. *Тынар харамайдар бэйэ бэйэлэрин кытта аһылык ситиминэн сибээстээхтэр. Уу уонна ойуур кыылларын аһылыктарын ситимин 2-3 холобурунан сыаптаан көрдөр.*

3. *Задачаҕа ойуута оҥор. Суоттаа.*

6 см уһуннаах, 3 см кэтиттээх көнөнһүгү үс тэнг чааска араарбыттар. Көнөнһүк икки чааһын иэнин бул. Штриховкалаа.

4. *3-4 тэллэйи хомуйуу быраабылаларын суруй.*

5. *Бэлиэлэри туруор «<>», «>», «=>».*

1 нэдиэлэ ... 6 суукка

4 ый ... 57 суукка

24 чаас ... 1 суукка

**ТАБЛИЦА ТАҢЫНАН ТӨГҮЛ УОННА ТҮНЭТИИ.
ТОБОХТООХ ТҮНЭТИИ. БИҢИГИ УОННА БИҢИГИ ДОРУОБУЙАБЫТ.
СЭРЭХТЭЭХ БУОЛУУ.**

1 чааһа

1 - 10 соруудахтарга түөрт эппиэт бэриллэр.
Биир сөптөөбүн талан, букваны төгүүт.

1. *Сөптөөх эппиэти тал: $50 \times 20 : 50$*

А. 50

В. 20

Б. 2

Г. 100

2. *Түнгэтиини ханнык дьайыынан бэрэбиэркэлиэнг этэй?*

А. төгүлүнэн

В. эбиинэн

Б. көбүрэтиинэн

Г. түнгэтиинэн

3. *Тобохтоох түнгэтии сөптөөх эппиэтин бул.*

91 : 9

А. $9 \times 10 + 1 = 91$

В. $1 \times 9 + 81 = 90 + 1$

Б. $1 + 9 + 81 = 91$

Г. $90 : 9 + 1 = 11$

4. 25-кэ хас төгүл 4 баарый?

А. 4

В. 6

Б. 5

Г. 7

5. Сөптөөх эппиэти тал: 40 : 9

А. 4

В. 4 (тобоҕо 3)

Б. 3 (тобоҕо 13)

Г. 4 (тобоҕо 4)

6. Ханнык уорган билгэ уорганнарыгар киирсибэтий?

А. кулгаах

В. куртах

Б. харах

Г. мурун

7. Бэриллитбит тиэкискэ хайдах олох туһунан кэпсэнэрий?

Биир уол доруобуйаны харыстааһын уонна бөбүргөтүү бары быраабылатын олус бэркэ билэрэ. Ол гынан баран итини үксүгэр толорбот этэ. Сороҕор умнан кэбиһэрэ, сороҕор сүрэхтэһиэрэ, сороҕор ханна эрэ ыксыыра уонна бэйэтигэр этэрэ: «Сарсынныттан барытын сөпкө оноруом, оттон бүгүн хаалан эрдин». Ол гынан баран нөнүө күнүгэр эмиэ итинник хатыланара, сарсыннытыгар эмиэ. Эн санааҕар, бу уол доруобай буола улаатыа дуо?

Доруобуйаны харыстааһын уонна бөбүргөтүү быраабылата биирдэ эмэ буолбакка, бу быраабыланы куруук тутуһар эрэ дьонно туһаны аҕалар. Маннык киһини ... дииллэр.

А. сөптөөх олоҕу тутуһар

Б. чөл олоҕу тутуһар

В. үчүгэй олоҕу тутуһар

Г. доруобай

8. Кыбартыыраҕа биир саамай кутталлаах сир?

А. хос

В. бааннай хос

Б. куукуна

Г. болкуон

5. *Сөптөөх суруллууну быһаар: 350 уонна 130 чыыһылалар сууммаларын 100 куччат.*
- А. $(350 - 130) + 100$
Б. $(350 + 130) + 100$
В. $(350 + 130) - 100$
Г. $(350 - 130) - 100$
6. *Сиртэн хостонор туһалаах баайы быһаар.*
- Сиртэн хостонор туһалаах баай сүрүн уратыта: пластичность, вязкость, ууну аһарбат. Бу сиртэн хостонор туһалаах баай тутууга, иһити, оонньоууру онорорго туттуллар.
- А. кумах
Б. таас чох
В. гранит
Г. туой
7. *Киһи туохха наадыйарын экэниэмикэ биэриэн сөбүй?*
- А. кэпсэтиигэ
Б. атыыга-эргиэннэ
В. кэрэбэ
Г. туохха бабар
8. *Дьиз кэргэн бүддьүөтэ туохтан үөскүүрүй?*
- А. Дьиз кэргэн чилиэннэрин дохуоттара уонна оросхуоттара
Б. Дьиз кэргэн чилиэннэрин оросхуоттара
В. Дьиз кэргэн үлэлиир чилиэннэрин дохуоттара
Г. Дьиз кэргэн чилиэннэрин дохуоттара
9. *Бырамысылыннас ханнык салаатын туһунан кэпсэнэрий?*
- Ыарахан бырамысылыннас салаата, араас массыыналары, стануоктары, үлэ тэриллэрин, ону тэнэ туттар малы-салы, сэрии сэбин уонна техниканы онорон таһаарар.

- А. Массына онохуутун бырамысылыннаһа
- Б. Metallургия
- В. Чэпчэки бырамысылыннас
- Г. Электроэнергетика

10. Өй үлэтин идэтин тал.

- А. тутааччы
- В. учуутал
- Б. сантехник
- Г. атыһыт

2 чааһа

1 – 5 соруудахтар эппиэттэрин аһаммыт сиргэ суруй.

1. Бэриллит чыһылаларга сүүстээхтэрин, уоннаахтарын, биирдээхтэрин ахсаанын суруй

163 - _____
709 - _____
450 - _____

2. Таблицаны бэйэҥ холобурдаргынан толор.

Табаар	Өһө

3. *Образы туһанан суоттаа.*

$$720 : 3 = (600 + 120) : 3 = 600 : 3 + 120 : 3 = 200 + 40 = 240$$

$$850 : 5 = \underline{\hspace{10cm}}$$

$$600 : 4 = \underline{\hspace{10cm}}$$

4. *Судаарыстыба бүддьүөтэ хантан ыларый? Туохха ороскуоттууруй? Эн санааҕар, судаарыстыба бүддьүөтүн туохха улаатыннарыахха сөбүй?*

5. *Исхэмэни ситэр.*

Тыа хаһайыстыбатын салаалара

Үүнээйини үүннэри

сүөһүнү иити

**1000 ДЫЛЫ ЧЫЫҤЫЛАЛАР. СУРУГУНАН СУОТ НЫМАЛАРА.
КУОРАТТАР, ДОЙДУЛАР УСТУН АЙАН.**

1 чааһа

1 - 10 сорудахтарга түөрт эппиэт бэриллэр.
Биир сөптөөбүн талан, букваны төгүрүт.

А. Швеция

В. Кытай

Б. Украина

Г. АХШ

8. *Германия киин куоратын тал.*

А. Париж

В. Берлин

Б. Лондон

Г. Кельн

9. *Аан дойдуга аатырбыт тутууну тиэкиһи ааҕан быһаар.*

Киһи өйө-санаата кыайан хоппот сүүнэ улахан тутуулар. Быһа холоон 4500 сыл анараа өттүгэр тутуллубуттар. Кээмэйдэрэ киһини сөхтөрөр. Холобур ... үрдүгэ 50 мэндээмэннээх дьиэбэ тэннээр. 2 мөлүйүөн 300 тыһыынча таас блоктан тутуллубут. Былыргы дьон итини хайдах туппуттарын киһи саллар. Сөбүмэр ыарахан (икки анаардыы туонна!) таастары наһаа үөһэ таһаарыахха наада эбээт!

А. Москва Кремилэ

В. Эйфель башнята

Б. Тадж-Махал

Г. Египет пирамидата

10. *Европа хоту өттүгэр баар дойдуну бул.*

А. Белоруссия

В. Польша

Б. Великобритания

Г. Испания

2 чааһа

1 – 5 сорудахтар эппиэттэрин анаммыт сиргэ суруй.

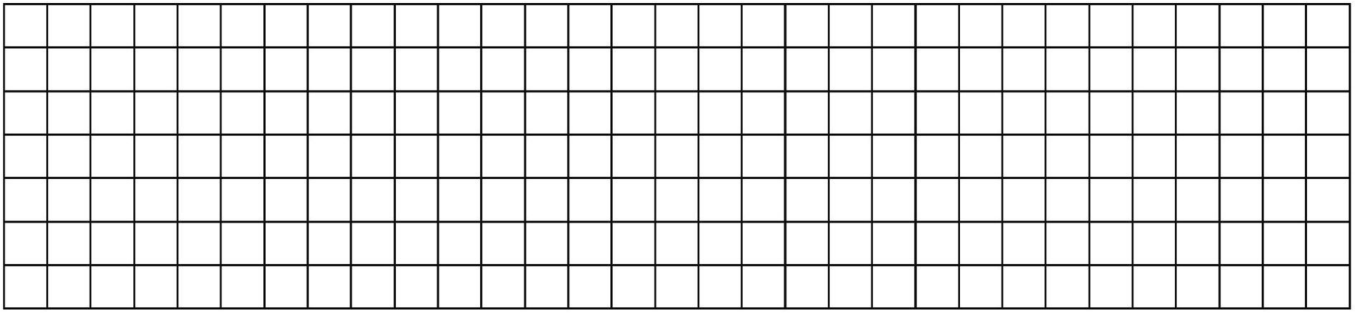
1. *Бэриллит холобурдары столбигынан суруйан суоттаа.*

145 + 302;

336 – 121;

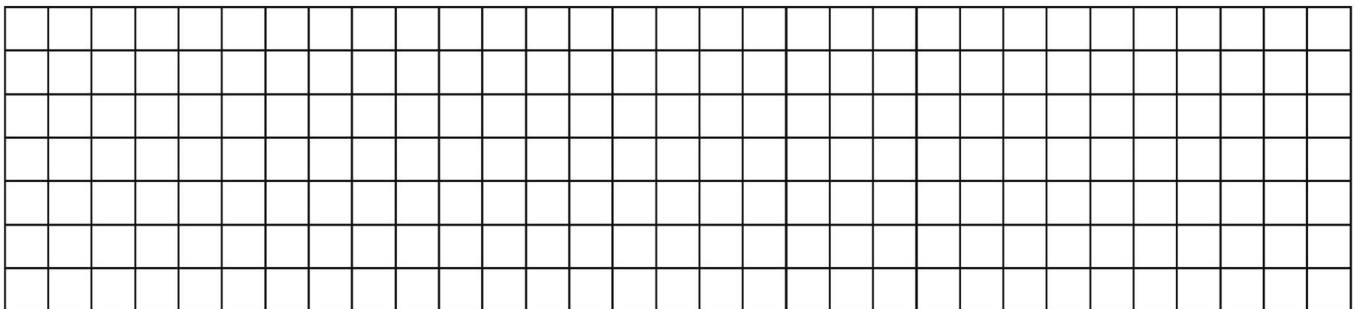
325 x 3;

454 : 2.

2. *Арассыяа Көмүс эргимтэтин куораттарын суруй. Биир ордук сөбүлээбит куораккын суругунан ойуулаан суруй.*

3. *40 дм өрүттээх квадрат изнин уонна периметирин бул. Суотун, эптиэтин суруй.*

4. *Таблицаны толор.*

Европа куораттарын аатырбыт тутуулара

Лондон	
Париж	
Берлин	
Вена	
Москва	

4. *Сөптөөх эппиэти тал: 3 кг – 600 г.*

А. 2 кг 400 г

В. 3 кг 600 г

Б. 2 кг 600 г

Г. 2 кг

5. *Көнөнньүк уһуна 8 см, кэтитэ 2 төгүл абыйах. Периметрин бул.*

А. 20 см

В. 24 см

Б. 16 см

Г. 40 см

6. *Тиэкискэ кыылар ханнык бөлөхтөрө ойууламмытый?*

Бу бөлөбү энтмология диэн билим үөрэтэр. Сир үрдүгэр 1 мөлүйүөнтэн тахса араастааба биллэр; манна лыахтар, хомурдуостар, сахсырбалар, кымырдабастар, тигэйдилэр, о.д.а. киирэллэр.

А. балыктар

В. сыылааччылар

Б. харамайдар

Г. кыылар

7. *Хаан эргишин сүрүн уоргана?*

А. тымыр

В. сүрэх

Б. тына

Г. артерия

8. *Экэниэмикэ ханнык салаатын туһунан кэпсэнэрин быһаар.*

Кинилэри хас да бөлөххө араарыахха сөп. Сүрүннэрэ – оттуктар (ниэп, гаас, сланецтэр, туорпа, о.д.а) уонна таас чохтор (медь, никель, тими́р руда, о.д.а.). Ону таһынан кумах, испиэскэ, туой, араас туустар, фосфаттар эмиэ киирэллэр.

Кинилэр эмиэ бөлөхтөнөллөр.

А. сиртэн хостонор баай

В. өнгө

Б. хапытаал

Г. үлэ

9. *Арасыйа Көмүс эргимтэтин куоратын тал.*

А. Ростов-на-Дону

В. Углич

Б. Воронеж

Г. Тверь

10. Учуутал Европа политической хаартатынан Испания туһунан кэпсииргэ көрдөспүт. Айтал ону манньк кэпсээбит: «Испания — Европа собуруулуу-аржаа өттүгэр баар улахан дойду. Киин куората — Мадрид. Испания Португалияны, Францияны уонна Андорра диэн кыра судаарыстыбаны кытта кыраныссалаһар. Испания хоту кытылын Атлантической акыйаан Бискайской хомото тулалыыр, собурууттан уонна собуруулуу-илинтэн — Средиземнэй муора».

Айтал кэпсээнин хаарта көмөтүнэн бэрэбиэркэлээ.

- А. Айтал барытын сөпкө кэпсээбит
- Б. Айтал алжаастаах
- В. Айтал барытын сыһа кэпсээбит
- Г. Айтал барытын сымыйаны кэпсээбит

2 чааһа

1 – 5 соруудахтар эппиэттэрин аһаммыт сиргэ суруй.

1. Суоттаа.

432 x 2; 366 : 2; 84 : 9; 400 – 40 x 10 : 2.

4 кылаас

1-ТЭН 1000-БА ДЫЛЫ ЧЫЫҢЫЛАЛАР. ДЪАЙЫЫЛАР.

(3 КЫЛААСКА ҮӨРЭТИЛЛИБИТИ ХАТЫЛААҢЫН).

СИР УОННА КИҢИ АЙМАХ.

- *Тиэкиһи аах, сорудахтары толор.*

Аэронавт кэпсээнэ.

Шаар бэлэм. Дьон-норуот мин хайдах көтөрбүн көрөөрү тобуоруспут. Канааттары быспыттарыгар, шаар бастаан оргууй, онтон улам түргэтээн үөһэ диэки дьулууста. Аллараа ытыс тыаһа хабылынна, ыһыы-хаһыы хойунна. Өнөйөн көрбүтүм, былаатынан далбаатыыллар, эр дьон сэлээппэлэрин өрө быраҕаллар. Мин сэлээппэбин устан далбаатаан, төттөрү кэтиэхпэр дылы, дьонум номнуо көстүбэт буоллулар. Бастакы мүнүүтэлэргэ кутталбыттан этим сааһа аһылынна; онтон, улам үөрэнэн, куттанарым ааһан, үөрүү оргууй кууста. Ыраах ханна эрэ куорат тыаһа иһиллэр. Аллараа дьон-норуот суугунуура улам куччаан истэ. Куорат уулуссалара, дьиэлэр, саадтар худохунньук ойуулаабыт хартыынатын курдук көстөр. Бу түгэннэ мин бэйэбин бу куорат ыраахтааһытын курдук сананым – ол курдук астына-үөрэ үөһэттэн көрө олоробун.

Күн өссө да үөһэ курдук этэ да, көрүөх бэтэрээ өттүгэр, былыт кэннигэр түстэ. Эмиэ санаам түстэ. Бэйэбин тугунан эмэ аралдытаары, барометры хостоотум. Көрбүтүм, сиртэн 4 биэрэстэ үөһэ көппүт эбиппин. Барометры уураары, хараһым кырыытынан аттыбар холууп баарын көрдүм. Барометрым ити икки ардыгар 5 биэрэстэни көрдөрдө. Онуоха биирдэ салгын тийбэтин өйдөөтүм. Мин быаны тардаан, гааһы куччатан, аллараа түһээри гыммытым да, тобо эбитэ буолла, кылаапан хамсаабата. Көтөн иһэбин эрэ, биир сиргэ турабын эрэ, биллибэт курдук, тыынарга улам ыараан истэ. «Өскө шаары тохтоппотоххо, шаарым эстиэ, оччоҕо бүтээхтээтэҕим», - дии санаатым. Кумааһы булан бырахпытым, онтум таас курдук аллараа курулуу турда. Ол аата мин өрө көтөн тахсан иһэр эбиппин. Туох баар күүспүн-уохпун түмэн, быаларбыттан тартым. Эмискэ туман иһигэр баар буола түстүм: бу былыт. Онтон тыал үрдэ, миигин ханна эрэ илтэ. Күн көрдө. Аллараа көрбүтүм, куорат көстүбэт, барыта ойуур уонна икки күөх быа көстөр – бу өрүстэр. Мин эмиэ үөрүүнэн туоллум уонна тобо эрэ түһүөхпүн баҕарбатым; аттыбар туох эрэ тыаһаабытыгар көрбүтүм, хотой эбит.

6. *Авиатор үөһэ шаарынан көтөн иһэн ханнык географическай эбийиэктэри үөрэтиэн сөбүү?*

А. сулустары, халлаан эбийиэктэрин

Б. кыыллары

В. миэбэли

Г. өрүүһү

7. *Ый диэн тугуй?*

А. планета

В. сулус

Б. сир аргыһа

Г. кытыаста-умайар халлаан эттигэ

8. *Кэпсээнгэ айанныт айана ХХ үйэ санатыгар буолбут. Үйэ диэн хас?*

А. 10 сыл

В. 1000 сыл

Б. 20 сыл

Г. 100 сыл

9. *Тоҕо күн уонна түүн солбуһарый?*

А. Ый эргириттэн

Б. Күн эргириттэн

В. Сир бэйэтин киинин (земная ось) эргийиититтэн

Г. Уу тахсытыттан уонна түһүүтүтэн

10. *Географ Аан дойду туһунан кэпсиригэр ханнык өйдөбүллэри туһанарый?*

А. Архыып, летопись, сылы аабыы, үйэ

Б. Тулалыыр эйгэ, аһааһын, тиһилигэ, туһанар организмнар

В. Глобус, хаарта, материк, байбал, дойду, норуот

Г. Күн систиэмэтэ, сулус, сулус бөлөҕө, планета, халлаан эттиктэрэ, Улуу Куйаар

2 чааһа

1 – 5 соруудахтар эппиэттэрин анаммыт сиргэ суруй.

киирэр. Кыс ортото үс ый манна күнү отой да көрбөттөр, полярнай түүн турар.

Манна дьоннор эмиз олороллор. Кинилэри эскимостар диэн аатгыыллар.

А. букваас ойуур

В. пустыня

Б. тайҕа

Г. туундара

7. *Үөһэ талбыт айылҕа балаһатыгар...*

А. бадарааннаах күөллэр элбэхтэр

В. лианалар элбэхтэр

Б. хайалар элбэхтэр

Г. кумах элбэх

8. *Саамай дириг күөлү ый.*

А. Онежскаяй

В. Каспийскаяй

Б. Байкал

Г. Плещеево

9. *Арасыыйа саамай үрдүк хайата?*

А. Кавказ

В. Эльбрус

Б. Саяна хайалара

Г. Алтай

10. *Ханнык уруһуйга истиэп балаһатын үүнээйитэ уонна харамайа ойууламмытый?*

А.

Б.

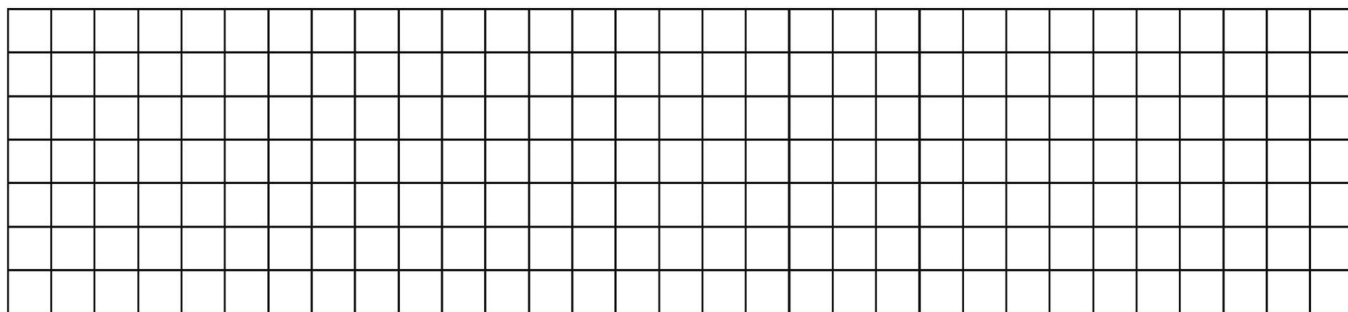
В.

Г.

5. 4 см өрүттээх квадратта чэрчилээ. Иэнин бул. Квадратнай сантиметыры квадратнай миллиметрга кубулут. Суруй.

**ӨЙГӨ УОННА СУРУГУНАН СУОТ.
ЭБИИ, КӨБҮРЭТИИ, ТӨГҮЛ, ТҮНЭТИИ.
ТӨРӨӨБҮТ КЫРААЙБЫТ – УЛАХАН СУДААРЫСТЫБА СОРҢОТО.**

1 чааһа

1 - 10 соруудахтарга түөрт эппиэт бэриллэр.
Биир сөптөөбүн талан, букваны төгүрүт.

1. Чыыһыланы нуулга төгүллээтэххэ...?

А. 0

В. 1

Б. ол чыыһыла

Г. 0 төгүллэммэт

2. Табыгастаах суоттааһыны тал.

А. $45 + 13 + 15 + 67$

В. $13 + 15 + 67 + 45$

Б. $45 + 15 + 13 + 67$

Г. $15 + 67 + 13 + 45$

3. 100 уонна 52 чыыһылалар араастарын бул.

А. 480

В. 152

Б. 5200

Г. 48

4. Ханнык дьайыы бүтэнигинэн оҥоруллуой?

$30000 : (120 + 5) + 13500 - 7 \times 6$

А. эбии

В. төгүл

Б. күөбүрэтии

Г. түнгэтии

5. *Көбүрэтиини хайдах бэрэбиэркэлиибит?*

А. төгүлүнэн

В. эбиинэн

Б. түнгэтиинэн

Г. көбүрэтиинэн

6. *Естественнай (төрүкү баар) ууну быһаар.*

Харана, сииктээх ойуурга, бадарааннаах муох быһыһынан сүүрүгүрдэн иһэн, _____ ойуур киниттэн күнү, күөх халлааны бүөлүүрүн, сөрүүнүнэн илгийэр сөрүүн тыалы киллэрбэтин мөбүттэн истэ.

- Саатар дьоннор кэлэн, бу адаарыһа үүммүт мастары кэрдэллэрэ буоллар, - дии санаата _____.

А. өрүс

В. күөл

Б. муора

Г. үрүйэчээн

7. *Гранит сүрүн субуойустубатын тал.*

Гранит кварцтан, сүлүүдэттэн уонна хонуу шпатын туораахтарыттан турар.

Итилэри бэйэ-бэйэлэриттэн араарар кыаллыбат. Ити гранит олус бөбө буоларын туоһулуур.

Гранит тутаах субуойустубата — бөбөтө. Ону тэнэ граниты анал тэрилинэн ааллардахха, олус үчүгэйдик килэбэчийэр, кэрэ көстүүлэнэр. Ол иһин граниты өрүс кытылын, метро ыстаансыйаларын, пааматынньыктары, тутуулар тас өттүлэрин, уулуссалар уонна болуоссаттар тэлгэтиилэрин онорорго туһаналлар.

Москубаҕа болуоссат гранит кирпииччэнэн (брусчатка) тэлгэммит.

Гранит сиргэ диринник сытар. Сорох сиргэ гранит улахан көһөнөтө, очуоһа, оннооҕор хайата баар буолар. Граниты оннук сирдэртэн хостуулар.

А. бөбө

В. кэрэ көстүүлээх

Б. килэбэчийэр

Г. үлтүрүйүмтүө

8. *Граникка ханнык минераллар киирсэллэр?*

- А. кварц, миэл, испиэскэ
- Б. хонуу шпата, кварц, сүлүүдэ
- В. кумах, туой, кварц
- Г. туорпа, чох, миэл

9. *Үүнээйини үүннэрийгэ киирсибэт...*

- А. сибэккини үүннэрии
- Б. хонууну көрүү-исти
- В. тигээйини иити
- Г. үүнээйиттэн ас ылы

10. *Тиэкискэ ханнык айылба бөлөбүн туһунан кэпсэнэр?*

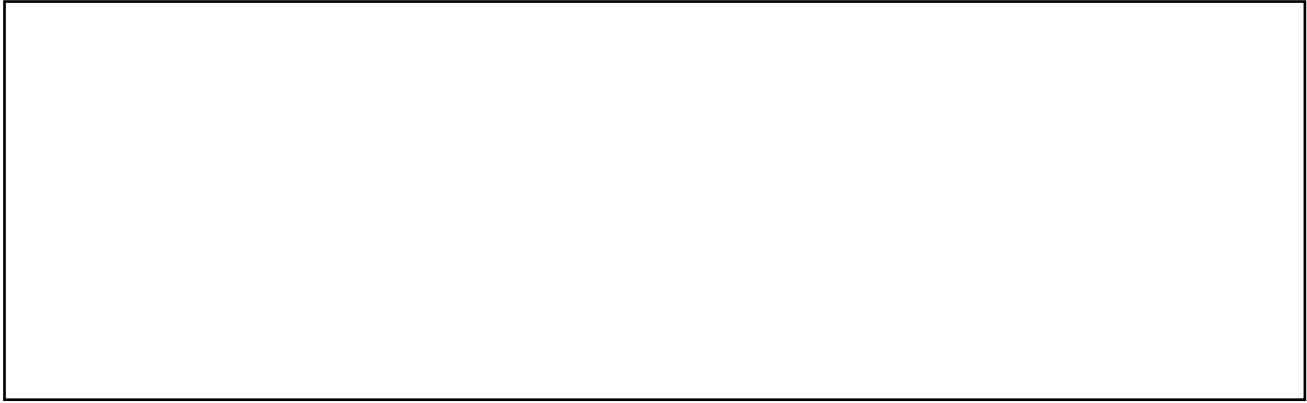
... – биһиги планетабыт «тыынар тыната». ... үүнээйитэ олус элбэх кислороду онорон таһаарар, итиэннэ олус элбэх углекислай гааһы бэйэтигэр оборон ылар. ... биир гектара икки сүүс киһи биир чаас иһигэр тыыммытыгар тэннээх углекислай гааһы бэйэтигэр оборон ылар. ... салгыны быылтан ыраастыыр. Быыл сэбирдэххэ олон хаалар, ону ардах уута суурайан сиргэ түһэрэр. Үгүс мас сэбирдэбэ салгынна ураты бэссэстибиэлэри – фитонцидтары онорон таһаарар. Ол түмүгэр ыарыыны көбүтэр дьайдар (бактыарыйалар) өлөллөр. Куораттар уонна суол кытытыгар турар ... салгыны үчүгэйдик ыраастыылар.

- А. саад
- В. хонуу
- Б. тууһа суох уу
- Г. ойуур

2 чааһа

1 – 5 сорудахтар эппиэттерин анаммыт сиргэ суруй.

5. Ойуур «этээстэрин» исхиэмэтин ойуулаан көрдөр.

**ОРТО АРИФМЕТИЧЕСКАЙ ЧЫЫҢЫЛА. УСКУОРАС.
ОЙУУР, ХОНУУ, УУ ОЛОҔО.**

1 чааһа

1 - 10 соруудахтарга түөрт эппиэт бэриллэр.
Биир сөптөөбүн талан, букваны төгүрүт.

1. Задачаба сөптөөх эппиэти тал.

3 кг дьяабылака **a** солкуобай, 5 кг груша **b** солкуобайга тэн. Дьяабылака уонна груша сыаната хас?

А. $3 \times a - 5 \times b$

В. $3 + a \times 5 + b$

Б. $3 \times a + 5 \times b$

Г. $(3 + 5) - (a \times b)$

2. Орто арифметической чыыһыланы бул: 55, 21, 35.

А. 37

В. 35

Б. 36

Г. 21

3. Бэлиэтэммит этиллини хайдах өйдүүгүн?

Күннэ утары сүүнэ улахан хараҥа былыт устан иһэр. **Былыт ускуораһа быһа холоон 20 м/мүн.** Сотору-сотору чабылбан кыһыл уоттара чыпчылынныыр.

- А. Былыт 20 м 1 күн ааһар
- Б. Былыт 20 м 1 чаас ааһар
- В. Былыт 20 км 1 мүнүүтэбэ ааһар
- Г. Былыт 1 мүнүүтэбэ 20 м ааһар

4. *Бириэмэ ханнык единицаннан кээмэйдэммэтий?*

- А. чаас
- В. мүнүүтэ
- Б. метр
- Г. сыл

5. *20 км/ч х 3 ч? Тугу булуохха сөбүй?*

- А. бириэмэни
- В. ахсааны
- Б. ыраабы
- Г. ускуораһы

6. *Арасыйаба саамай тарбаммыт кырыс арааһын тал.*

- А. күллүнү кырыс
- В. хонуу кырыһа
- Б. хара буор
- Г. бадараан кырыһа

7. *Тиэкискэ ханнык айылба бөлөбүн туһунан кэпсэнэр?*

Былыт ааһан, күн биһиги айанныттарбытын уонна ойууру сылааһынан илгийдэ. Хара былыт кэмсиммиттии, түргэн-түргэнник ардабы илдьэ, уста турда. Салгын сылыһан, от-мас дыргыл сыта сатыылаата. Биллэр-биллибэттик харас, ландыш буккуспут сыта кэлэн барда.

- А. хонуу
- В. саад
- Б. ойуур
- Г. уу

8. *Үөһэ талбыт айылба бөлөбүн үүнээйитин тал.*

- А. рогоз
- В. луук
- Б. нивяник
- Г. харыйа

9. *Хонуу, саад туһалаах харамайын тал.*

- А. хомурдуос
- В. тилээ
- Б. тигээйи
- Г. гусеница

2. $1800 : (300 - 20 \times 5)$ этиллигэ сөптөөх дьайыы бэрээдэгин бэлиэтээ.

А. х, -, :

В. -, х, :

Б. :, х, -

Г. -, :, х

3. 5450 : 25 холобурга сөптөөх эппиэти тал.

А. 208

В. 28

Б. 218

Г. 228

4. Ханнык эрэ чыыһыланы 33 төгүл улаатыннараран, 7590 ылбыттар. Ханнык чыыһыланы улаатыннарбыттарый?

А. 23

В. 230

Б. 203

Г. 320

5. Тэннэбили суоттаа: $X : 50 = 45 \times 1000$

А. 9

В. 90

Б. 9000

Г. 900

6. Текиһи аах. Текискэ кэпсэнэр итэбэли Нуучча сирэ ханнык сылга ылыммытый?

Хаһан эрэ өрүстэр, күөллэр, муоралар славяннар тутаах суоллара этэ.

Уу суола хоту диэки бардахха - Балтийскай муораба, оттон собуруу диэки

бардахха - Каспийскай уонна Хара муораларга тиэрдэрэ. Мантан Византияба, бу

дойду киин куоратыгар Константинопольга (Нуучча сиригэр бу куораты

Царьград диэн ааттыыллара) тийиэххэ сөп этэ.

862 сыллаахха Новгород олохтоохторо Рюрик диэн киһини кинээс буол диэн

бэйэлэригэр ынырбыттара. Кини кэнниттэн Новгород кинээһинэн Олег буолбута.

882 сыллаахха кини Новгород уонна Киев куораттары бэйэтин былааһыгар

холбообута. Ити курдук Киев куорат кииннээх Былыргы Нуучча судаарыстыбата

үөскээбитэ.

А. 862

В. 1147

Б. 1010

Г. 988

7. *Арассыяаҕа ханнык сылы революциялар сылларынан ааттыахха сөбүй?*

А. 1917

В. 1812

Б. 1918

Г. 1941

8. *Ханнык Арассыяаҕа буолбут түбэлтэни К.Ф.Рылеев хоһоонугар хоһуйарый?*

«Куда ты ведёшь нас?.. не видно ни зги! —
Сусанину с сердцем вскричали враги. —
Мы вязнем и тонем в сугробинах снега;
Нам, зная, не добраться с тобой до ночлега.
Ты сбился, брат, верно, нарочно с пути;
Но тем Михаила тебе не спасти!

Пусть мы заблудились, пусть вьюга бушует,
Но смерти от ляхов ваш царь не минует!..
Веди ж нас,- так будет тебе за труды;
Иль бойся: недолго у нас до беды!
Заставил всю ночь нас пробиться с метелью...
Но что там чернеет в долине за елью?»

А. 1812 с сэрии туһунан

Б. Айдааннаах кэм туһунан

В. Аҕа дойду сэриитин туһунан

Г. Өрөбөлүүссүйэ туһунан

9. *Хоһоону аах. Ханнык улуу нуучча учуонайа суруйбутай?*

Кузнечик дорогой, коль много ты блажен,
Коль больше пред людьми ты счастьем одарен!
Препровождаешь жизнь меж мягкой травой
И наслаждаешься медвяною росой.
Хотя у многих ты в глазах презренна тварь,
Но в самой истине ты перед нами царь;
Ты ангел во плоти, иль, лучше, ты бесплотен!
Ты скачешь и поёшь, свободен, беззаботен,
Что видишь, всё твоё; везде в своём дому,
Не просишь ни о чем, не должен никому.

А. Карамзин Н.М.

В. Некрасов Н.А.

Б. Ломоносов М.В.

Г. Кутузов М.И.

4. *Аба дайду Улуу сэриитин сүрүн кыргыныларын суруй.*

5. *«Гражданской сэрйи» дйэн тугуй?*

**ИККИ УОННА ҮС БЭЛИЭЛЭЭХ ЧЫҢҢЫЛАЛАРГА
ТӨГҮЛ УОННА ТҮНЭТИИ.
АНЫГЫ АРАССЫЙА.**

1 чааһа

1 - 10 сорудахтарга түөрт эппиэт бэриллэр.
Биир сөптөөбүн талан, букваны төгүрүт.

1. *Биһиги дайдубут ...*

А. СССР

В. Нуучча сирэ

Б. Арасыйа

Г. РСФСР

2. *Конституция дйэн...*

А. Төрүт сокуон

Б. Киһи быраабын туһунан декларация

В. Сүрүн судаарыстыбыннай бырааһынньык

Г. Оҕо быраабын туһунан кэмбиэнсийэ

3. *Арасыйа күнэ...*

- А. Сэтинньи ый 4 күнүгэр
- Б. Ыам ыйын 1 күнүгэр
- В. Ахсынньы ый 12 күнүгэр
- Г. Бэс ыйын 12 күнүгэр

4. *Биһиги судаарыстыбабыт баһылыга...*

- А. Президент
- Б. Премьер-министр
- В. Депутат
- Г. Министр

5. *Туох Саха Сириҥ ытык бэлиэлэригэр киирсибэтиий?*

- А. гимн
- В. куорат
- Б. герб
- Г. былаах

6. *34 х 54 сөптөөх эппиэтин тал.*

- А. 2016
- В. 1836
- Б. 1618
- Г. 1861

7. *$X \times 30 = 5670$ тэнгэбил сөптөөх эппиэтин тал*

- А. 198
- В. 170100
- Б. 189
- Г. 1890

8. *38-ка түгэттэххэ тахсыбат тобоҕу бул.*

- А. 1
- В. 38
- Б. 30
- Г. 28

9. *Квадрат өрүтэ 6 м. Иэнин бул.*

- А. 36 см²
- В. 24 м
- Б. 36 м²
- Г. 36 м

4. «Гражданин» дигэн тылы хайдах өйдүүгүн? Быһааран суруй.

5. Саха Сириҥ быһаарыҥ ойуулаа.

4 КЫЛААҤЫ ТҮМҮКТҮҮР ТЕСТ.

1 чааһа

1 - 10 соруудахтарга түөрт эппиэт бэриллэр.
Биир сөптөөбүн талан, букваны төгүрүт.

1. Сөптөөх эппиэти тал: $1000 - 648$

А. 325

В. 352

Б. 532

Г. 354

2. Тэҥнэбилгэ сөптөөх эппиэти бул: $y \times 163 = 0 : 163$

А. 0

В. 1

Б. 163

Г. 10

ЭППИЭТТЭР

1 КЫЛААС

1-ТЭН 10-НА ДИЭРИ ЧЫЫҢЫЛАЛАР.

5-КЭ ДЫЛЫ НУМЕРАЦИЯ. КИМ УОННА ТУОХ?

1 чааһа

1	2	3	4	5	6
Б	В	А	Б	Г	Б

2 чааһа

1. мүөттээх от, бэс, күөл
2. көнүл эппиэт
3. көнүл эппиэт
4. үүнээйи чаастара: силис, умнас, сэбирдэх, сибэкки (аһа)

1-ТЭН 10-НА ДИЭРИ ЧЫЫҢЫЛАЛАР.

6 – 10 ДЫЛЫ НҮӨМЭРДЭЭҢИН.

КИМ УОННА ТУОХ?

1 чааһа

1	2	3	4	5	6
В	Б	Б	Б	В	Б

2 чааһа

1. көнүл эппиэт
2. 2 чыыһыла туһаныллар
3. көнүл эппиэт
4. $3 + 3 = 6$

1-ТЭН 10-НА ДИЭРИ ЧЫЫҢЫЛАЛАР.

ЭБИИ УОННА КӨБҮРЭТИИ. ТУОХ?

1 чааһа

1	2	3	4	5	6
А	А	В	Г	В	КЭ

2 чааһа

1. көнүл эппиэт
2. көнүл эппиэт
3. көнүл эппиэт
4. дьаар-ба-йар

**11-ТЭН 20-БЭ ДЫЛЫ ЧЫЫҢЫЛАЛАР.
НҮӨМЭРДЭЭҢИН. ХАЙДАХ, ХАНТАН, ХАННА?**

1 чааһа

1	2	3	4	5	6
А	А	Г	Б	В	А

2 чааһа

1. көнүл эппиэт
2. көнүл эппиэт
3. көнүл эппиэт
4. 19, 18, 15, 14, 12

**11-ТЭН 20-БЭ ДЫЛЫ ЧЫЫҢЫЛАЛАР.
ЭБИИ УОННА КӨБҮРЭТИИ.
ХАЙДАХ, ХАНТАН, ХАННА?**

1 чааһа

1	2	3	4	5	6
В	В	КЭ	Г	В	КЭ

2 чааһа

1. көнүл эппиэт
2. көнүл эппиэт
3. чалбах, үрүйэ, үрэх, өрүс, муора
4. саас

11-ТЭН 20-БЭ ДЫЛЫ ЧЫЫҢЫЛАЛАР.

**ЭБИЙ УОННА КӨБҮРЭТИИ.
ХАННА УОННА ХААН? ТОБО?**

1 чааһа

1	2	3	4	5	6
В	Б	А	Г	Б	В

2 чааһа

1. көнүл эппиэт
2. 1. $11 + 1$, $12 + 1$, $13 + 1$
3. көнүл эппиэт
4. $10 - 6 = 4$

1 КЫЛААҢЫ ТҮМҮКТҮҮР ТЕСТ

1 чааһа

1	2	3	4	5	6
Б	Г	Б	В	В	В

2 чааһа

1. көнүл эппиэт
2. 20, 17, 16, 14, 12, 11
3. үүнээйи чаастара: силис, умнас, сэбирдэх, сибэкки (аһа)
4. 5

2 КЫЛААС

**1-ТЭН 100-КЭ ДЫЛЫ ЧЫҢҢЫЛАЛАР.
НҮӨМЭРДЭЭҢИН. БИҢИГИ ХАННА ОЛОРБУТ?**

1 чааһа

1	2	3	4	5	6	7	8
В	Г	А	В	Б	Г	Б	А

2 чааһа

1. КӨНҮЛ ЭППИЭТ
2. КӨНҮЛ ЭППИЭТ
3. КӨНҮЛ ЭППИЭТ
4. 48, 49, 50, 51, 53, 54, 56, 57

ЭБИИ УОННА КӨБҮРЭТИИ.

ДБАЙЫЫ БЭРЭЭДЭГЭ. АЙЫЛҖА.

1 чааһа

1	2	3	4	5	6	7	8
Г	Б	А	В	А	Б	А	Г

2 чааһа

1. КӨНҮЛ ЭППИЭТ
2. 14
3. Күн
4. 330

ЭБИИ УОННА КӨБҮРЭТИИ.

ТЭННЭБИЛЛЭР. АЙЫЛҖА.

1 чааһа

1	2	3	4	5	6	7	8
Б	Г	Г	Б	В	Б	А	Г

2 чааһа

1. КӨНҮЛ ЭППИЭТ
2. $55 - 17 > 100 - 65$; $70 + 20 < 40 + 60$; $70 - 16 = 47 + 7$
3. КӨНҮЛ ЭППИЭТ
4. 72, 32, 52, 79

1-ТЭН 100-КЭ ДЫЛЫ ЧЫЫҢЫЛАЛАР.

СУРУГУНАН СУОТ.

КУОРАТ УОННА ТЫА СИРИН ОЛОҖО.

1 чааһа

1	2	3	4	5	6	7	8
Г	А	В	В	Б	А	Б	Г

2 чааһа

1. көнүл эппиэт
2. көнүл эппиэт
3. көнүл эппиэт
4. 83, 28, 92

1-ТЭН 100-КЭ ДЫЛЫ ЧЫЫҢЫЛАЛАР.

ТӨГҮЛ УОННА ТҮНЭТИИ.

ДОРУОБУЙА УОННА СЭРЭХТЭЭХ БУОЛУУ.

1 чааһа

1	2	3	4	5	6	7	8
Б	Г	А	Г	В	Б	Б	В

2 чааһа

1. көнүл эппиэт
2. 12, 17, 8, 26
3. көнүл эппиэт
4. 10

1-ТЭН 100-КЭ ДЫЛЫ ЧЫЫҢЫЛАЛАР.

ТӨГҮЛ УОННА ТҮНЭТИИ ТАБЛИЦАТА.

КЭПСЭТИИ. АЙАН.

1 чааһа

1	2	3	4	5	6	7	8
А	Г	Б	Б	В	А	В	Г

2 чааһа

1. көнүл эппиэт
2. 14, 12, 15, 8, 8, 3
3. көнүл эппиэт
4. 12

2 КЫЛААҢЫ ТҮМҮКТҮҮР ТЕСТ.

1 чааһа

1	2	3	4	5	6	7	8
А	Г	В	Б	А	Г	А	Б

2 чааһа

1. көнүл эппиэт
2. 16, 15, 9, 7, 72, 18
3. көнүл эппиэт
4. 6

3 КЫЛААС

ЭБИИ УОННА КӨБҮРЭТИИ. ТЭННЭБИЛЛЭР. ГЕОМЕТРИЧЕСКАЙ ФИГУРАЛАРЫ БУКВАНАН БЭЛИЭТЭЭҢИН. ААН ДОЙДУ.

1 чааһа

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Б	А	Г	В	А	В	Г	Б	Г	Б

2 чааһа

1. 97, 52, 33, 60
2. көнүл эппиэт
3. $y = 24$, $x = 45$, $a = 63$, $b = 36$
4. көнүл эппиэт
5. көнүл эппиэт

ТӨГҮЛ УОННА ТҮНЭТИИ.

ТӨГҮЛ УОННА ТҮНЭТИИ ТАБЛИЦАТА.

ДЬАЙЫЫ БЭРЭЭДЭГЭ.

БУ ДЬИКТИ АЙЫЛҖА.

1 чааһа

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
В	А	Б	Б	Г	В	А	Б	Г	В

2 чааһа

1. көнүл эппиэт
2. көнүл эппиэт
3. 30
4. 9
5. көнүл эппиэт

0 УОННА 1 ТӨГҮЛ. 0 ТҮНЭТИИ. ӨЛҮҮ. ТӨГҮРҮК. ТӨГҮРҮМТЭ.

БИРИЭМЭ КЭЭМЭЙЭ. БУ ДЬИКТИ АЙЫЛҖА.

1 чааһа

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
В	А	Б	Б	Г	Г	Г	А	Б	В

2 чааһа

1. 70, 0, 0
2. көнүл эппиэт
3. 8
4. көнүл эппиэт
5. 1 нэдиэлэ > 6 суукка; 4 ый > 57 суукка; 24 чаас = 1 суукка

**ТАБЛИЦА ТАҔЫНАН ТӨГҮЛ УОННА ТҮНЭТИИ.
ТОБОХТООХ ТҮНЭТИИ. БИҔИГИ УОННА БИҔИГИ ДОРУОБУЙАБЫТ.
СЭРЭХТЭЭХ БУОЛУУ.**

1 чааһа

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
В	А	А	В	Г	В	В	Г	А	Б

2 чааһа

1. 8 (тобоҕо 4); 3 (тобоҕо 1); 9 (тобоҕо 2); 5 (тобоҕо 6)
2. көнүл эппиэт
3. 87
4. көнүл эппиэт
5. 5 коруопка, 1 харандаас ордор

**1-ТЭН 100-КЭ ДЫЛЫ НҮӨМЭРДЭЭҔИН. ӨЙГӨ СУОТ.
ЭКЭНИЭМИКЭ ТУОХХА ҮӨРЭТЭР?**

1 чааһа

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Г	А	Б	Б	В	Г	Б	А	А	В

2 чааһа

1. 1 с,6уо,3б; 7с,9б; 4с,5уо.
2. көнүл эппиэт
3. 170, 150
4. көнүл эппиэт
5. көнүл эппиэт

1000 ДЫЛЫ ЧЫҢҢЫЛАЛАР. СУРУГУНАН СУОТ НЫМАЛАРА.

КУОРАТТАР, ДОЙДУЛАР УСТУН АЙАН.

1 чааһа

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
А	А	Г	В	Б	Б	А	В	Г	Б

2 чааһа

1. 447; 215; 975; 227.
2. көнүл эппиэт
3. периметр 160 дм, площадь 1600 дм²
4. көнүл эппиэт
5. 26 үөрэнээччи

3 КЫЛААҢЫ ТҮМҮКТҮҮР ТЕСТ

1 чааһа

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Г	А	Б	А	В	Б	В	А	В	А

2 чааһа

1. 864; 183; 9(тобо5о3); 200.
2. көнүл эппиэт
3. 10 корзина
4. көнүл эппиэт
5. көнүл эппиэт

4 КЫЛААС.

1-ТЭН 1000-БА ДЫЛЫ ЧЫҢҢЫЛАЛАР. ДЪАЙЫЫЛАР.

(3 КЫЛААСКА ҮӨРЭТИЛЛИБИТИ ХАТЫЛААҢЫН).

СИР УОННА КИҢИ АЙМАХ.

1 чааһа

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Б	В	А	Б	Б	Г	Г	Г	В	В

2 чааһа

1. көнүл эппиэт

2. көнүл эппиэт
3. көнүл эппиэт
4. көнүл эппиэт
5. Улахан Эһэйдээнэ (Большая Медведица)

КЭЭМЭЙДЭР. АРАССЫЙА АЙЫЛБАТА.

1 чааһа

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Б	В	А	Г	А	Г	А	Б	В	В

2 чааһа

1. Арктической пустыняға, туундараға полярнай түүн
2. 90, (91)
3. 34 м, 80 ый, 4009 м, 72 чаас
4. бөрөлөр, табалар, үрүн эһэлэр; салгыы - көнүл эппиэт
5. $4 \times 4 = 16 \text{ см}^2$ $16 \text{ см}^2 = 1600 \text{ мм}^2$

ӨЙГӨ УОННА СУРУГУНАН СУОТ.

ЭБИИ, КӨБҮРЭТИИ, ТӨГҮЛ, ТҮНЭТИИ.

ТӨРӨӨБҮТ КЫРААЙБЫТ – УЛАХАН СУДААРЫСТЫБА СОРБОТО.

1 чааһа

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
А	Б	Г	Б	В	Г	А	Б	В	Г

2 чааһа

1. көнүл эппиэт
2. 367932, 9635, 3157, 3 км 970 м
3. көнүл эппиэт
4. көнүл эппиэт
5. көнүл эппиэт

ОРТО АРИФМЕТИЧЕСКАЙ ЧЫЫҢЫЛА. УСКУОРАС.

ОЙУУР, ХОНУУ, УУ ОЛОҔО.

1 чааһа

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Б	А	Г	Б	Б	А	Б	Г	Б	В

2 чааһа

1. 218
2. Төрүкү баар бөлөхтөр - ойуур, хонуу, күөл, муора...
Киһи туппут бөлөхтөрө – саад, бааһына, водохранилище...
3. 100, 250, 1500 км/ч
4. көңүл эппиэт
5. көңүл эппиэт

**НУУЛУНАН БҮТЭР ЧЫҢҢЫЛАЛАРГА ТӨГҮЛ УОННА ТҮНЭТИИ.
АҢА ДОЙДУ УСТУОРУЙАТЫТТАН.**

1 чааһа

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
А	А	Б	В	Г	Г	А	Б	Б	В

2 чааһа

1. Күөл мууһугар буолбут кыргыһы, Куликово кыргыһыта, Аҕа дойду сэриитин саҕалананыта, крепостной бааһынайдары батталтан босхолоочун
2. 94800, 1102, 563
3. 79 (тобоҕо 6); 56 (тобоҕо 70)
4. көңүл эппиэт
5. көңүл эппиэт

**ИККИ УОННА ҮС БЭЛИЭЛЭЭХ ЧЫҢҢЫЛАЛАРГА
ТӨГҮЛ УОННА ТҮНЭТИИ.
АНЫҒЫ АРАССЫҒА.**

1 чааһа

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Б	А	Г	А	В	В	Б	В	Б	В

2 чааһа

1. көңүл эппиэт
2. 54108, 853, 107(тобоҕо 3)
3. 5 мм
4. көңүл эппиэт
5. көңүл эппиэт

4 КЫЛААҒЫ ТҮМҮКТҮҮР ТЕСТ.

1 чааһа

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
В	А	Г	А	Б	Г	А	В	А	Г

2 чааһа

1. 56625, 427, 8 (тобоџо 25)

2. кӨНҮЛ ЭППИЭТ

3. 18 км/ч

4. 1237 с

5. кӨНҮЛ ЭППИЭТ

ИЙИНЭЭБИТЭ

1 КЫЛААС

1-тэн 10-на диэри чыыһылалар. 5-кэ дылы нүөмэрдээһин.	
Ким уонна туох?.....	3
1-тэн 10-на диэри чыыһылалар. 6-10 дылы нүөмэрдээһин.	
Ким уонна туох?.....	6
1-тэн 10-на диэри чыыһылалар. Эбии уонна көбүрэтии. Туох?.....	8
11-тэн 20-бэ диэри чыыһылалар. Нүөмэрдээһин.	
Хайдах, хантан, ханна?.....	11
11-тэн 20-бэ диэри чыыһылалар. Эбии уонна көбүрэтии.	
Хайдах, хантан, ханна?.....	13
11-тэн 20-бэ диэри чыыһылалар. Эбии уонна көбүрэтии.	
Ханна уонна хаһан? Тоҕо?.....	15
1 кылааһы түмүктүүр тест	18

2 КЫЛААС

1-тэн 100-кэ диэри чыыһылалар. Нүөмэрдээһин.	
Биһиги ханна олоробут?.....	22
Эбии уонна көбүрэтии. Дьайыы бэрээдэгэ. Айылҕа	25
Эбии уонна көбүрэтии. Тэннэбиллэр. Айылҕа	28
1-тэн 100-кэ диэри чыыһылалар. Суругунан суот.	
Куорат уонна тыа сирин олоҕо	31
1-тэн 100-кэ диэри чыыһылалар. Төгүл уонна түнэтии.	
Доруобуйа уонна сэрэхтээх буолуу	34
1-тэн 100-кэ диэри чыыһылалар. Төгүл уонна түнэтии таблицата.	
Кэпсэтии. Айан.....	37
2 кылааһы түмүктүүр тест	40

3 КЫЛААС

Эбии уонна көбүрэтии. Тэннэбиллэр. Геометрической фигуралары букванан бэлиэтээһин. Аан дойду.....	43
Төгүл уонна түнэтии. Төгүл уонна түнэтии таблицата. Дьайыы бэрээдэгэ.	
Бу дыккы Айылҕа.....	46
0-га уонна 1-гэ төгүл. 0 түнэтии. Өлүү. Төгүрүк. Төгүрүмтэ. Бириэмэ кээмэйэ.	
Бу дыккы Айылҕа.....	49
Таблица таһынан төгүл уонна түнэтии. Тобохтоох түнэтии.	
Биһиги уонна биһиги доруобуйабыт. Сэрэхтээх буолуу.....	53
1-тэн 100-кэ дылы нүөмэрдээһин. Өйгө суот.	
Экэниэмикэ туохха үөрэтэр?.....	57
1000 диэри чыыһылалар. Суругунан суот ньымалара.	
Куораттар, дойдулар устун айан.....	60
3 кылааһы түмүктүүр тест.....	64

4 КЫЛААС

1-тэн 1000-ҕа диэри чыыһылалар. Дьайыылар. (3 кылааска үөрэтиллибит хатылааһын). Сир уонна киһи аймах.....	68
Кээмэйдэр. Арасыйа айылҕата.....	72
Өйгө уонна суругунан суот. Эбии, көбүрэтии, төгүл, түнэтии.	
Төрөөбүт кыраайбыт – улахан судаарыстыба сорҕото.....	75
Орто арифметической чыыһыла. Ускуорас. Ойуур, хонуу, уу олоҕо.....	79
Нуулунан бүтэр чыыһылаларга төгүл уонна түнэтии.	
Аҕа дойду устуоруйатыттан.....	82
Икки уонна үс бэлиэлээх чыыһылаларга төгүл уонна түнэтии.	
Аныгы Арасыйа.....	86
4 кылааһы түмүктүүр тест.....	89
Эппиэттэр.....	93

УЧЕБНОЕ ПОСОБИЕ

КОМБИНИРОВАННЫЕ ТЕСТЫ ДЛЯ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ.

МАТЕМАТИКА. ОКРУЖАЮЩИЙ МИР.

1-4 КЛАСС

Автор: Серафима Герасимовна Иванова

14.02.2024

Беченча

